

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
ДЗВО «Університет менеджменту освіти»
НАПНУ Ізмаїльський державний гуманітарний університет
Національний університет
«Львівська політехніка»
Інститут права, психології та інноваційної освіти,
кафедра педагогіки та інноваційної освіти
Полтавський національний педагогічний університет
імені В. Г. Короленка**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАВЧАННЯ І
ВИХОВАННЯ В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ
ПРОЦЕСІВ В ОСВІТНЬОМУ ТА НАУКОВОМУ
ПРОСТОРІ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
IV Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції**

5 листопада 2021 року

МУКАЧЕВО

УДК 373.2(063)

А 43

Актуальні проблеми навчання і виховання в умовах інтеграційних процесів в освітньому та науковому просторі : збірник тез доповідей IV Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції, 5 листопада 2021 р., Мукачєво / Ред.кол.: Т.І.Бондар (гол.ред.) та ін. – Мукачєво : МДУ, 2021. – 502 с.

**Рекомендовано до поширення в мережі Інтернет
науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол №4 від «18» листопада 2021 р.)**

Рецензенти:

Фізеші О.Й. – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту Мукачівського державного університету.

Атрощенко Т.О. – доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту Мукачівського державного університету.

У збірнику вміщено тези доповідей IV Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції «Актуальні проблеми навчання і виховання в умовах інтеграційних процесів в освітньому та науковому просторі». Учасники конференції розкривають проблеми педагогічної освіти та розвитку особистості, використання новітніх технологій та інновацій в освіті, виховання особистості в контексті сучасної освітньої парадигми, особливості психолого-педагогічної підготовки майбутніх фахівців до реалізації завдань компетентнісного підходу в освітньому процесі, дидактико-методичного супроводу компетентнісно орієнтованого навчання у початковій школі, сучасного стану та перспективи розвитку дошкільної освіти в Україні, теорії і практики управління освітою, історії педагогіки.

Видання призначено для науковців, викладачів, аспірантів, студентів педагогічних навчальних закладів, працівників системи освіти.

Матеріали друкуються в авторській редакції. Редакційна колегія не несе відповідальності за достовірність статистичної та іншої інформації, що надана в рукописах, та залишає за собою право не розділяти поглядів деяких авторів на ті чи інші питання, розглянуті на конференції.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

Редакційна колегія:

Бондар Т.І. – д. пед. наук, доцент, завідувач кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту.

Добош Олена Михайлівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту, Мукачівський державний університет.

Іванова Вікторія Вікторівна – доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії та методики дошкільної освіти, Мукачівський державний університет.

Пинзеник Олена Мафтеївна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту, Мукачівський державний університет.

Фендик Оксана Миколаївна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту, Мукачівський державний університет.

Томашевська Мирослава Олегівна – доктор філософії, асистент кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту.

Черепаня Марія Тарасівна – доктор філософії, асистент кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту.

<i>Христина Барна, Неля Бабиниць</i> ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ДО ПРОБЛЕМИ МОРАЛЬНОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	60
<i>Маріанна Бедевелльська</i> ВИКОРИСТАННЯ ТРЕНІНГОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	64
<i>Наталія Бордей, Любов Фенчак</i> ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ В ЗВО	67
<i>Наталія Герцовська, Корнелія Мельникова</i> ПОДКАСТ ЯК АЛЬТЕРНАТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ТА ВИХОВНОЇ ФУНКЦІЇ	71
<i>Конкус Роміна, Олена Добош</i> СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У РОБОТІ КЕРІВНИКА ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	74
<i>Мирослава Дошка</i> ОСНОВНІ НАПРЯМИ ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ДІЯЛЬНОСТІ ПЕДАГОГІВ	77
<i>Олександр Ієвлєв</i> РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ ШЛЯХОМ ФОРМУВАННЯ ЇХ СВІДОМОГО СТАВЛЕННЯ ДО ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	82
<i>Михайліна Курій</i> ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ З ВИКОРИСТАННЯМ ЦИФРОВИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ	84
<i>Іван Кушнір, Наталія Куриця</i> ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ НАВЧАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ЗВО	87
<i>Олександра Курило, Наталія Лендел</i> ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНЬОГО УЧИТЕЛЯ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	89
<i>Оксана Липчанко-Ковачик, Р. Ситар</i> ДО ПРОБЛЕМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ У ЗСО	91
<i>Анастасія Петьовка, Наталія Лалак</i> ВИКОРИСТАННЯ ПІСОЧНОЇ ТЕРАПІЇ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	94
<i>Ірина Розман, Марія Чопей</i> ЗАСТОСУВАННЯ ІГРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ	98

розвиток особистості. Унаслідок повної відповідності до концепції особистісно орієнтованого, інтерактивного навчання має зайняти одне з головних місць у переході освіти до нових освітніх технологій.

Отже, можна зробити висновок, що інтерактивне навчання повністю відповідає вимогам часу стосовно адекватності освіти до змін, що відбуваються в світовому суспільстві. Порівняно з основними сучасними парадигмами освіти (традиційною й особистісно орієнтованою), можна зробити висновок, що інтерактивне навчання як педагогічна система в цілому, та його фрагменти у вигляді окремих технологій зокрема, здатні посісти одне з головних місць в особистісно орієнтованій педагогіці. Така відповідність інтерактивних технологій сучасним вимогам підтверджує відповідальну роль цього навчання в переході освіти до нової парадигми.

Список використаних джерел

1. Подмазін С. Особистісно орієнтована освіта як особливий вид діяльності. Упоряд. І.Рожнятовська, В.Зоц. К. : Ред. загальнопед. газ. 2005. – С. 43-50.

УДК 373.2.011.3-053.4:17.022.1-047.44(043.2)

Христина Барна

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри теорії та методики дошкільної освіти
Мукачівський державний університет

Неля Бабинець

спеціальність 012 Дошкільна освіта
другий (магістерський) рівень вищої освіти
Мукачівський державний університет

ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ДО ПРОБЛЕМИ МОРАЛЬНОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Проблема морального виховання завжди була надзвичайно актуальною.

Ще у теоріях давніх філософів знаходимо опис морального стану певної епохи, що накладає відбиток на моральне виховання підростаючої особистості. Сократ визнавав вищою моральною цінністю справедливість. Платон переконував, що це внутрішнє удосконалення. Головними моральними якостями людини вважалися справедливість, співчуття, милосердя, доброта.

Я.А. Коменський особливу увагу звертав на виховання людяності, почуття обов'язку і совісті, виходячи із загальнолюдської (християнської) моралі. На цій основі виділяються чотири добродітності: мудрість, поміркованість, мужність і справедливість, які проявлялися у відношеннях індивіда до інших людей, до самого себе, до навколишньої дійсності. У своїх працях педагог-мислитель наголошував на необхідності виховання таких якостей, як помірність, охайність, шанобливість до старших, люб'язність, справедливість, благодійність, терплячість, делікатність, вміння триматися гідно, поводитися стримано й скромно.

Англійський педагог Дж. Локк особливої ваги надавав вихованню у дітей чесності, відповідальності, сорому за неправильні вчинки. Він неодноразово підкреслював у своїх працях, що моральні норми і правила, які не повинні бути чимось зовнішнім, а мають стати глибоко особистісними якостями молодої людини-джентльмена, який вміє розумно і вигідно вести справи. Він рекомендував здійснювати моральне виховання з раннього віку дитини, коли юна душа найніжніша й легко піддається виховним впливам.

Одним із ефективних засобів виховання морального виховання Й.-Г. Песталоцці є вправи у добродітності. Він рекомендував приймати участь дітей у добрих і корисних справах, що потребують зусиль, витримки, відповідальності. Ці вправи варто розпочинати у сім'ї, а потім систематично проводити в умовах навчально-виховних закладів.

У педагогіці Київської Русі Володимир Мономах рекомендує привчати дітей дотримуватись загальнолюдських моральних норм, які він вважає орієнтирами поведінки в суспільстві: коритися старшим, поважати рівних собі і молодших, приносити іншим користь, бути вірним слову, не дозволяти сильним ображати слабших, не лінуватися, співчувати горю інших, щиросердечно відноситись до оточуючих, вміти придушувати в собі гнів, творити добро і т.д.

У ХУІІІ ст. український філософ-мислитель Г. Сковорода, моральне виховання убачав у формуванні в дітей таких чеснот як добродітність, справедливість, доброзичливість, вдячність, стриманість, поміркованість,

скромність, терплячість, мужність, працьовитість, милосердя і гуманізм. Праця, до якої людина має нахил є джерелом радості, насолоди, людського благополуччя. Ось чому батькам, педагогам варто якомога раніше виявляти природні задатки дітей і наполегливо розвивати їх. В основі щастя, за Г. Сковородою, лежить сумлінне виконання людиною власне людського обов'язку і реалізація нею свого природного покликання.

Неоціненний внесок у справу морального виховання дітей у ХІХ ст. зробив видатний педагог К. Ушинський, який вважав, що формування моральних рис і почуттів особистості є пріоритетним в освітньому процесі. Головним, на його думку, було виховання чуйності, щирості, доброзичливості, довіри до людей, скромності, чесності, працьовитості, гуманності, почуття національної та власної гідності. Особливо цінним, вважав педагог, є усвідомлення дітьми моральних норм та дотримання відповідних правил поведінки в повсякденному житті. Гартування волі має привчати їх стримувати свої деструктивні бажання та діяти згідно з моральними приписами. Завдяки цьому в малят накопичується власний досвід моральної поведінки, який допомагає приймати правильні рішення в складних ситуаціях морального вибору.

Італійський педагог М. Монтессорі була переконана, що перші уроки моралі дитина засвоює в період дошкільного дитинства. Саме на цьому етапі життєвого циклу людини (період етнокультурації) закладаються основи моральної свідомості, моральних якостей і почуттів, навичок моральної поведінки, які визначають подальше становлення і вдосконалення людської особистості та її інтеграції в суспільство. Дошкільники засвоюють чималий обсяг знань про довколишню дійсність, у тому числі й про певні соціокультурні явища [1, с. 141]. Сформовані в цей час уявлення і набуті знання про певні культурні стандарти, морально-етичні цінності, норми та ідеали є першоосновою для розвитку моральних мотивів і формування навичок моральної поведінки.

Головними завданнями морального виховання С. Русова вважала

розвиток у дітей високих моральних почуттів шляхом безпосередньої участі в добрих і корисних справах, де й формуються відповідні моральні навички та стилі моральної поведінки, а також моральна свідомість, стійкі моральні переконання. Важливу роль у становленні моральних почуттів відводила дошкільному віку. Вона стверджувала, що перші уявлення та моральні почуття в дитини викликають її батьки, рідні, близькі, що підходять до її колиски, бавлять, пестять, колишують, купають, граються з нею тощо. Турбота, ласка з боку рідних, радість, яка оточує дитину в здоровій, згуртованій сім'ї, виховують у дітей перші почуття симпатії, любові до батьків, дідусів і бабусь, братів, сестер, породжують прагнення спілкуватися з ними, а згодом – і піклуватися про них. Приклад батьків, старших членів сім'ї стає для дитини тим животворним джерелом, із якого поступово виростає почуття любові до людей, до свого рідного краю, народу, своєї Батьківщини.

Ідеями моральності проникнута уся виховна система А. Макаренка. Основні завдання морального виховання він вбачав у формуванні моральної свідомості; вихованні і розвитку моральних почуттів; виробленні умінь і навичок моральної поведінки. Дитина має пізнавати моральні норми у системі конкретних і реальних взаємин людей. Засвоєння їх змісту породжує моральну активність (готовність до свідомої поведінки у складних ситуаціях), яка є основою моральної поведінки, а також свідоме і відповідальне ставлення дитини до своїх учинків [3, с. 195].

Багато цінного для формування моральних почуттів дошкільників містять наукові праці та практичний досвід В. Сухомлинського – українського педагога, публіциста, письменника, поета. За словами великого українського педагога В. Сухомлинського, засвоєння азбуки моральності слід розпочинати з раннього віку, коли серце і душа дитини відкриті виховним впливам. Серцевиною морального виховання він вважав формування в дитини людяності, гуманізму. Застерігаючи від формалізації процесу виховання, видатний педагог звертає увагу педагогів на активізації почуттів дітей: кожна людина в дошкільному дитинстві повинна пройти емоційну школу, або школу

виховання добрих почуттів.

На сучасному етапі продовжуються дослідження морального виховання у працях Т. Алексеєнко А. Богущ, Л. Божович, І. Гребеннікова, О. Долина Т. Кириєнко, Л. Островська, О. Долина, Т. Кириєнко, О. Низковська, Л. Островська та інших.

Таким чином, погляди вчених на проблему морального виховання, їх глибоке філософське підґрунтя мають значний потенціал для використання у виховному процесі з метою формування моральної особистості дітей і їх морально-ціннісних орієнтацій.

Список використаних джерел.

1. Guz S. Metoda Montessori w przedszkolu i szkole. Lublin, Wydawnictwo uniwersytetu Marii Curie Sklodowskiej, 2006. 314 s.
2. Кобзар Б. Мета виховання, або проблеми духовної культури особистості Освіта. 2000. 20 – 27 травня. С. 6.
3. Хрестоматія з історії дошкільної педагогіки : навч. посібн. / за заг. ред. З.Н. Борисової. Київ: Вища школа, 2004. С. 365 - 375.

УДК 37:01[811:11:614]

Маріанна Бедевельська,
кандидат педагогічних наук,
старший викладач кафедри
англійської мови та літератури,
з методиками навчання
Мукачівський державний університет

ВИКОРИСТАННЯ ТРЕНІНГОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Професійна підготовка майбутніх вчителів англійської мови в сучасній вищій школі спонукає науковців і дослідників у галузі теорії та методики професійного навчання знаходити інноваційні підходи до навчання студентів. Готовність майбутніх учителів англійської мови до іншомовного спілкування потребує використання сучасних педагогічних технологій, що підвищують ефективність навчання у підготовці компетентного фахівця, який володіє навичками та вміннями для створення оптимального комунікаційного

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>